

3. Stereotyypioiden murtaminen

Tämä viesti koskee ”normaaliuden” käsitettä: jos hyväksymme, että kaikki ovat erilaisia, kuka on tällöin ”normaali”?

- On keskeisen tärkeää, että opettajille, koulujen henkilökunnille, nuorille, nuorten perheille ja kaikille tukipalveluita tarjoaville tahoille jaetaan luotettavaa tietoa eri oppijoiden yksilöllisistä tarpeista. Näin toimimalla on mahdollista vahvistaa keskinäistä kunnioitusta ja yleistä suvaitsevaisuutta.
- Monimuotoisuus on nähtävä positiivisena asiana; kaikkien on omaksuttava näkökanta, jossa ”vammainen on normaalia”.
- Kaikki ihmiset ovat erilaisia, ja kaikki ihmiset on hyväksyttävä sellaisina kuin he ovat. Suvaitsevaisuus perustuu toisten ymmärtämiseen.
- Koulutusyhteisöjen on opittava tiedostamaan vammaiset henkilöt entistä paremmin ja muututtava suvaitsevammiksi näitä kohtaan.

4. Olemme monimuotoinen sekoitus, mutta inklusion avulla sekoitus toimii

Neljännän viestin pohjana on ollut joidenkin

kuulemisessa mukana olleiden nuorten mietelause:

- Kaikkien pitäisi keskittyä näkemään *mahdollisuudet* rajoitteiden sijaan.
- Koulutuksen tulee olla täysin saavutettavaa. Kaikille tarjottava opetus voi olla laadukasta vain, mikäli sen järjestämisessä huomioidaan kaikkien oppijoiden yksilölliset tarpeet.
- On ensisijaisen tärkeää, että opettajat tekevät yhteistyötä keskenään ja muiden ammattilaisten kanssa ja että kaikille näille tarjotaan riittävästi asianmukaista koulutusta.
- Luokkatovereiden ja opettajien on ehdottomasti autettava tuen tarpeessa olevia, jotta nämä saavat kaiken tarvitsevansa teknisen ja muun avun.

5. Kokonaisvaltaiseksi kansalaiseksi

Viides pääviesti liittyy inklusiivisen opetuksen ja yhteiskunnan jäseneksi tulemisen väliseen yhteyteen:

- Yhteiskuntaan pääsee sisälle vain käymällä samoja kouluja kuin tavallisetkin ihmiset.
- Tavoitteena tulee olla se, että kaikki löytävät itselleen paikan yhteiskunnasta.

Johtopäätökset

Luxenburgin suositukset ovat yhdenmukaisia asianmukaisten eurooppalaisten ja kansainvälisten erityisiä tarpeita ja inklusiivista opetusta koskevien asiakirjojen kanssa ja täydentävät niiden sisältöä. Nuoret mm. näkevät inklusiivisen opetuksen ihmisoikeutena ja painottavat keskusteluissaan tiettyjä myös alan tutkimuksissa käytettyjä avainkäsitteitä, kuten normaaliutta, suvaitsevaisuutta, kunnioitusta ja kansalaisuutta. *Luxenburgin suositukset* ovat luettavissa kokonaisuudessaan Inklusiivinen opetus – sanoista tekoihin! -verkkosivustolla, osoitteessa

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

